

Even het varkentje in nood wassen?

Prof. mr. K.J. (Kars) de Graaf

1

Aandachtspunten

- > 1. Oproep RvS: blik verbreden
- > 2. Verbreden 'belanghebbende'-begrip (art. 6:2a Awb)
- > 3. Aanwijzen Aarhus-besluiten (Rbam o.g.v. art. 6:13 lid 2 Awb)
- > 6. Artikel 3:45 Awb (rechtsmiddelenverwijzing) + rechtsmachtverdeling
- > 5. Wie is inspraakgerechtigd en wie kan in beroep (bij welke rechter)?
- > 6. Artikel 6:13 Awb (verplichting indienen zienswijze)

2

1. Oproep in advies RvS

‘De Afdeling adviseert de regering gelet op het voorgaande om zich niet te beperken tot een reparatiewet in reactie op het Varkens in Nood-arrest, maar tegelijk het initiatief te nemen tot een fundamentele heroriëntatie op het stelsel van rechtsbescherming in het omgevingsrecht, inclusief de gewenste verhouding tussen inspraak, participatie en beroep bij de bestuursrechter.’

- Is er blijvend behoefte aan de zienswijzemoogelijkheid voor een ieder?
- Wet versterking regie volkshuisvesting (woningbouw/elektriciteitswerken)
- Reparatiewet ViN (artikel I, onderdeel D)

3

2. Verbreden ‘belanghebbende’-begrip?

‘betrokken publiek’ (met voldoende belang) in Verdrag

=

(voldoende hetzelfde als) ‘belanghebbende’ in Awb

› Voorgesteld art. 6:2a Awb onnodig en onwenselijk: schrappen!

4

3. Aanwijzen Aarhus-besluiten

- > AARvS: ABRvS heeft uiteengezet waarom het ingewikkeld is te bepalen of sprake van een Aarhus-besluit
 - ABRvS koos voor (aparte regeling voor) 'omgevingsrechtelijke uov-besluiten'
- > AARvS: Wetsvoorstel biedt een mooie lijst, maar het blijft nodig om te onderzoeken/achterhalen of sprake is van een Aarhus-besluit. Bewerkelijk. Mogelijk prejudiciële vragen.
- > AARvS: Volgens de ABRvS kan onwerkbaar worden om voor bepaalde typen (ruimtelijke) besluiten te bepalen of sommige onderdelen wel of niet kwalificeren als Aarhus-besluit(onderdeel). Inhoudelijk en gecompliceerd
- > AARvS: draagt dit wel bij aan voortvarendheid en efficiëntie? Licht toe

5

4. Rechtsmiddelenverwijzing + rechtsmacht

- > AARvS: 'Het gaat daarbij immers niet om een beroep tegen een besluit op grond van de Awb. Bepalingen over de toegang tot de burgerlijke rechter behoren daarom ook niet thuis in een besluit genomen op grond van de Awb.'
- > "Dat verwijzing van niet-belanghebbende inspraakgerechtigden naar de burgerlijke rechter juridisch mogelijk is, wil niet zeggen dat deze weg onze voorkeur heeft."
 - Wat vermag de burgerlijke rechter? In hoeverre relateert een evt oordeel aan de inhoud van het besluit of de bestuursrechtelijke regels waarover de bestuursrechter gebruikelijk (of: ook) oordeelt?

6

5. Inspraakgerechtigden + beroepsrecht

- > Beperk inspraak tot enkel belanghebbenden
 - Aantrekkelijke gedachte? Of toch niet...

- > Behoud inspraak voor een ieder
 - Onwenselijke uitbreiding rechtsbescherming? Of toch niet...

- > Stel: inspraak door een ieder & rechtsbescherming bij bestuursrechter
 - Verplichte zienswijze voorafgaand aan beroep regelen: Awb of Ow?
 - Beroepsrecht voor 'eenieder die zienswijze indiende' regelen: Awb of Ow?

7

6. Artikel 6:13 Awb

- > AARvS: uitzondering op hoofdregel geldt alleen voor Aarhus-besluit (Rbam)
 - Waarom niet huidige lijn codificeren? Dus voor 'omgevingsrechtelijke uov-besluiten' (waarbij een ieder een zienswijze kon indienen?)?

- > Schrap het woord 'zienwijze' in art. 6:13?
 - Buijze & Widdershoven (M en R 2026/61):
 - Nee, behoud 6:13 Awb voor het overige bestuursrecht
 - Aanwijzingen in Rbam voldoende rechtszeker en werkbaar

- > Awb of Ow?

8

Stellingen

- > Omarm het advies van de RvS over het belanghebbendebegrip. Schrap art. 6:2a Awb!
- > Vanuit een oogpunt van uitvoerbaarheid en uniformiteit moet eenieder inspraakgerechtigd zijn bij de toepassing van afd. 3.4 Awb voor omgevingsrechtelijke besluiten
- > Aarhus-besluiten moeten niet worden aangewezen, maar wetgever en bestuur moeten zorgdragen dat voor die besluiten afd. 3.4 Awb geldt
- > Rechtsbescherming bij de bestuursrechter tegen Aarhus-besluiten moet openstaan voor degene die een zienswijze indiende (getrapte actio popularis)
 - Uitzondering op verplichting van art. 6:13 Awb moet geregeld worden in de Ow
 - De getrapte actio popularis moet geregeld worden in de Ow
 - Het tegenwerpen van het relativiteitsvereiste van art. 8:69a Awb aan de door niet-belanghebbenden aangevoerde beroepsgronden werkt op dit moment goed

9

Bedankt voor uw aandacht

10